

**КОВАЛІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
НИЖНЬОВЕРБІЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ліцею

_____ **Оксана БОДНАРУК**

Наказ № _____ від _____

ІНСТРУКЦІЯ №44

Інструкція з охорони праці при роботі на токарному верстаті по дереву

1. Загальні положення інструкції

1.1. Дійсна **інструкція з охорони праці для учнів при роботі на токарному верстаті по дереву** використовується учнями на уроках технології для забезпечення безпечного виконання робіт на токарному верстаті по дереву та попередження випадків травмування у навчальній майстерні навчального закладу.

1.2. До роботи на токарному верстаті по дереву допускаються учні під керівництвом вчителя технології, які пройшли медичний огляд, відповідне навчання, інструктаж з безпечних методів та прийомів роботи, вивчили *інструкцію з охорони праці та техніки безпеки для учнів при роботі на токарному верстаті по дереву*. Ці знання періодично закріплюють, перевіряють в обсязі навчальної програми. Проведення інструктажів з охорони праці оформляють у журналі.

1.3. У робочій зоні можливий вплив шкідливих і небезпечних факторів, таких як рухливі частини устаткування, електричний струм, стружка та пил.

1.4. Учням необхідно виконувати тільки ту роботу, яку доручив учитель технології.

1.5. Небезпеки в роботі на токарному верстаті по дереву:

- поранення очей відлітаючою стружкою оброблюваної деталі;
- поранення рук при дотику до оброблюваної деталі;
- поранення рук при неправильному поводженні з різцем;
- поранення осколками косослойної, сучкуватої деревини;
- поранення внаслідок поганого кріплення деталі.

1.6. При додатковій ручній обробці деревини, учням необхідно користуватися інструкцією з охорони праці при обробці деревини в столярній майстерні.

1.7. При нещасному випадку, пов'язаному з роботою на токарному верстаті по дереву, потерпілий або очевидець нещасного випадку зобов'язаний негайно повідомити вчителя технології. Викладач відключає електроживлення, надає першу долікарську допомогу потерпілому, викликає медичну сестру, доповідає про подію директору (за його відсутності – іншій посадовій особі).

1.8. Під час виконання завдання на токарному верстаті по дереву учням необхідно дотримуватись правил використання спеодягу та засобів індивідуального захисту, підтримувати порядок і чистоту на робочому місці, не захаращувати його.

1.9. Учні, які допустили невиконання або порушення *інструкції з охорони праці та техніки безпеки при роботі на токарному верстаті по дереву*, притягуються до відповідальності, а з усім класом проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці при роботі на даному виді верстатів.

2. Вимога безпеки перед початком роботи на токарному верстаті по дереву

2.1. Надягніть спеодяг, застібніть його на всі гудзики, сховайте волосся під головний убір, надіньте захисні окуляри.

2.2. Перевірте надійність з'єднання захисного заземлення, занулення з корпусом верстата.

2.3. Приберіть з верстата всі сторонні предмети, інструменти розкладіть у встановлені місця.

2.4. Перевірте, чи немає на заготовці сучків, тріщин, обробіть заготовку до потрібної форми, після чого надійно закріпіть її в обертових центрах на верстаті.

2.5. Встановіть підручник із зазором 2-3 мм від деталі, що обробляється, і закріпіть його на висоті центральної лінії заготовки.

2.6. Перевірте справність різального інструменту та правильність його заточки.

2.7. Перевірте роботу токарного верстата по дереву на холостому ходу.

2.8. Перед початком роботи надягніть захисні окуляри або опустіть захисний екран.

2.9. При виявленні несправності повідомте вчителя технології, без його дозволу до роботи не приступайте.

3. Вимоги безпеки під час роботи на токарному верстаті по дереву

3.1. Підводьте різець до заготовки тільки після того, як робочий вал досягне повної частоти обертання.

3.2. Подавайте інструмент плавно, без сильного тиску.

3.3. Своєчасно посувайте підручника до оброблюваної деталі, не допускайте збільшення зазору.

3.4. Щоб уникнути травм під час роботи:

- не нахилийте голову близько до верстата;
- не передавайте та не приймайте предмети через верстат, що працює;
- не заміряйте деталь, що обробляється, під час роботи верстата;
- не зупиняйте верстат, гальмуючи рукою деталь;
- не відходьте від верстата, не вимкнувши його.

3.5. У разі вимкнення струму в мережі негайно вимкніть токарний верстат по дереву.

3.6. Не допускайте захаращення зони верстата, виконуйте періодичну очистку верстата від стружки при повному його вимиканні.

3.7. При виконанні роботи дотримуйтеся правил і вимог інструкції з охорони праці в майстерні.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи на токарному верстаті по дереву

4.1. Відведіть різальний інструмент від обертової деталі, вимкніть токарний верстат по дереву, переконайтеся в повній зупинці обертання.

4.2. Складіть інструменти у встановлене місце.

4.3. Приберіть з верстата стружку за допомогою щітки. Не здувайте стружку, не змітайте її руками.

4.4. Здайте токарний верстат по дереву вчителю технології.

4.5. Зніміть спецодяг, захисні окуляри, приведіть себе у порядок, вимийте руки з милом.

4.6. Виходьте з навчальної майстерні організовано і тільки з дозволу вчителя технології.

5. Вимоги безпеки на токарному верстаті по дереву в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виявлення несправності в роботі токарного верстата по дереву, затупленні ріжучого інструменту, при несправності заземлення корпусу негайно вимкніть верстат і повідомте вчителя технології.

5.2. Без дозволу вчителя до роботи не приступайте.

5.3. У випадку пожежі при загорянні електроустаткування негайно вимкнути верстат, повідомити вчителя технології.

5.4. У разі отримання травми, негайно вимкнути верстат і повідомити вчителя технології для отримання першої долікарської допомоги.

Інструкцію розробив _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ПК ліцею _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

З інструкцією ознайомлений (а) _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«__»_____2025р.

З інструкцією ознайомлений (а) _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«__»_____2025р.